

Zpráva o věcném plnění úkolu gestora – CEN-TC278 – WG4 v roce 2005.

Funkci gestora CEN/TC 278 WG4 vykonávám od 20.12.1999. Souběžně s tím jsem zároveň od dubna 2003 členem technické normalizační komise TNK 136 „Dopravní telematika“.

Členové národního aplikačního týmu (NAT) jsou uvedeni v samostatném seznamu. Ing Volný se jednání WG4 dlouhodobě nezúčastňuje.

V tomto roce se uskutečnily dvě pracovní setkání, a to 20.5. 2005. s Ing. J. Smítkou (firma SWM), ing Jiřím Plíhalem (firma e4t) a pracovní mítink na půdě ELTODO d.s. 24.6.2005 za účasti pracovníků SW oddělení.

Od 33 plenárního zasedání CEN/TC278 v Paříži (17. září 2004) je konvenorem celé skupiny WG4 pan Ralf Duceck, na kterého platí následující kontaktní adresa :

Ralf Duceck
CM-DI/EST5
Blaupunkt Gmbh
Robert-Bosch-Str. 200
D-31139 Hildesheim
Tel: +495121495217
Fax: +49512149175217
e-mail : ralf.duceck@de.bosch.com

Aby byla zachována návaznost na zápisy z předcházejících let, rozdělil jsem jako minulý rok činnost skupiny stejným systémem po jednotlivých SWG (nové číslování dle ISO následuje). Moje poznámky a komentáře jsou v textu psány kurzívou.

Organizace práce ve skupinách :

SWG 1 (WI 4.2.1)

CEN/CS 00278 024: TTI Messages via Traffic Message Coding

ISO WI 14 819:

Vedoucí : Ralf. Duckleck

Stav nejdůležitějších pracovních materiálů :

- EN ISO14819-1 (TTI - zprávy TTI kódované pomocí dopravních zpráv - část 1: Protokol kódování pro radiový datový systém - kanál dopravních zpráv (RDS - TMC) s využitím Alert C) (paralelní s ISO NP 14819-1) .

Přijata a publikována.

- EN ISO 14819-2 (TTI - Zprávy TTI pomocí kódování dopravních zpráv - část 2: Akční a informační kódy pro kanál dopravních zpráv (RDS - TMC) (paralelní s ISO NP 14819-2)

Přijata a publikována. V současné době se připravuje doplnění.

- EN ISO 14819-3 (TTI - Zprávy TTI pomocí kódování dopravních zpráv - část 3: Lokalizační odkazy pro ALERT-C) (paralelní s ISO NP 14819-3).

Přijata a publikována

Schválením těchto tří hlavních dokumentů problematiky RDS – TMC a oficiální česká lokalizace tabulek EN ISO 14819 – 3 na Fóru TMC, o kterou se zasloužil ČSNI činí z této skupiny norem nejlépe zpracovanou ucelenou skupinu. Všechny tyto tři normy jsou již delší doby přeloženy do českého jazyka.

Stále také zůstávají v platnosti předchozí normy se stejnou problematikou, charakterizované číselnou skupinou „12313...“.

- ENV 12313-4 (TTI - Zprávy TTI pomocí kódování dopravních zpráv - část 4: Protokol kódování pro RDS - TMC s použitím Alert plus a Alert C).

Schválena jako norma CEN.

- ENV 12313-5 (TTI - Zprávy TTI pomocí kódování dopravních zpráv - část 5: Protokol kódování pro RDS - TMC s použitím Alert plus - Lokalizační odkazy pro ALERT plus).

Schválena jako norma CEN

Tyto dvě normy pravděpodobně čeká postupné přepracování na kódovou skupinu „14819“, ale v současné době to není prioritní zájem.

- prEN ISO/TS 14819-6 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané kódováním dopravních zpráv – Část 6: Kódování a vstupní podmínky pro radiový datový systém – kanál dopravních zpráv s využitím protokolu ALERT –C..

Probíhá paralelní připomínkování

Fórum TMC se zabývá koncipováním přídatné části série prENV 14819, jelikož přijetí a pokračování služeb TTI vyžaduje v řadě zemí komerční model, založený na komerčních principech, čímž by náklady na shromažďování dopravních dat a jejich šíření mohly být refundovány zatížením koncových uživatelů nebo zprostředkovatelů přijímajících a užívajících zmíněná data. Vhodným způsobem k dosažení tohoto modelu je „zakódovat“ určitým způsobem data a poskytnout klíč (v tomto případě je možné i použití časově omezený klíče, na závěr je uveden příklad výpočtu časově omezeného klíče) k jejich dešifrování proti zaplacení předplatného nebo poplatku. Výše uvedený dokument si zasluhuje pozornost vzhledem k tomu, že zavádí omezení přístupu při použití protokolu ALERT C (dříve se jednalo o protokol ALERT plus), který přenáší základní dopravní a cestovní informace.

SWG 2 (WI 4.2.2)

CEN/CS 00278 026: TTI Messages via DSRC Beacons

CEN/CS 00278 027: TTI Messages – Medium Range Pre – Information

ISO WI 14822

TTI s využitím „majákových“ systémů a systémů středního dosahu (návaznost na evropský projekt Matra).

Vedoucí : Ian Fraser

- ENV 12315-1 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané vyhrazeným spojením krátkého dosahu – Část 1: Specifikace dat – spojení ze stacionárního zařízení do vozidla)

Schválena, platnost prodloužena.

- ENV 12315-2 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané vyhrazeným spojením krátkého dosahu – Část 2: Specifikace dat – spojení z vozidla do stacionárního zařízení.

Schválena, platnost prodloužena.

Tyto normy počítají s tím, že fyzická vrstva komunikace primárně určená pro komunikaci systémů EFC bude mít jako svůj druhý úkol distribuci dopravních dat.

Dále se objevila další dvojice zajímavých norem:

- prCEN ISO /TS 14822-1 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Předběžné informace předávané vyhrazeným spojením krátkého dosahu (DSRC) – Obecná specifikace – Část 1 : Downlink

Připravena k paralelnímu připomínkování

- prCEN ISO /TS 14822-2 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Předběžné informace předávané vyhrazeným spojením krátkého dosahu (DSRC) – Obecná specifikace – Část 1 : Uplink

Ve stádiu připomínek k draftu.

*Obecně se dá říci, že se jedná o podrobný popis komunikace na **aplikační** vrstvě.*

SWG 3 (WI 4.2.3)

EN/CS 00278 129/136 : TTI Messages via Cellular Networks

ISO WI 14821

TTI předávané pomocí rozšířeného stacionárního systému – GATS protokol.

Vedoucí : Stefan Vieweg

V roce 2003 byl vydán návrh prENV ISO 14 821 (8 dílů) - název Road Transport and Traffic Telematics - TTI Messages via Cellular Network. Tyto normy velmi podrobně popisují přenos dopravních informací v síti GSM. Uvádím je všechny najednou.

- CEN ISO/TS 14821-1 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 1: Všeobecná specifikace
- CEN ISO/TS 14821-2 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 2: číslování a hlavička zpráv ADP
- CEN ISO/TS 14821-3 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 3: Základní informační prvky
- CEN ISO/TS 14821-4 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 4: Protokoly nezávislé na službě
- CEN ISO/TS 14821-5 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 5: Vnitřní služby
- CEN ISO/TS 14821-6 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 6: Vnější služby
- CEN ISO/TS 14821-7 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 7 : Funkční požadavky na určení polohy
- CEN ISO/TS 14821-8 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 8: Specifické parametry GSM

Schváleny

SWG 5 (WI 4.2.5)

EN/CS 00278 129/136 : TTI Messages Stationary Dissemination Systems

ISO WI 14823

TTI předávané pomocí stacionárního rozšířeného systému (piktogramy apod.).

Vedoucí : Prof. Ryuichi Kitamuta

- prENV ISO 14823 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Šíření zpráv prostřednictvím stacionárních systémů nezávislých na médiích – Slovních grafických dat pro systém šíření informací před jízdou a za jízdy.

Připravena k formálnímu hlasování v ISO.

V České republice zatím systém kategorizace svislého dopravního značení, který tato norma popisuje, sice není zaveden, ale také není v rozporu se žádnou zákonnou normou. Může být dobrou inspirací pro návrháře svislého dopravního značení.

SWG 6 (ISO WI 15074)

TTI USER Services Integration

Integrace databáze dopravních hlášení

Vedoucí : Jackson Wang

Vzhledem k rozsáhlosti projektu je stále ve stadiu přípravných prací, vymezení vstupů a výstupů do systému. Navíc se objevují nové nástroje, jako je třeba XML, se kterými je nutno počítat. Nyní přece jen trochu pokrok – asi 50 bezpečnostních hlášení pokrývajících nejčastější události (v různých jazycích).

Pracovní mítink se konal 29. dubna 2005 v Paříži.

SWG7 (WI 4.4)

EN/CS 00278 118: TTI Messages via data-rate Digital Radio Bearers

ISO WI 18234:

TTI předávané pomocí vysokokapacitních kanálů

Vedoucí : Bev Marks

Práce této SWG patří do druhé skupiny norem, kdy systémy přenosu nejsou závislé na přenosovém médiu nebo přenosové technologii. Sice se v souvislosti s těmito normami uvádí šíření pomocí digitálního rozhlasu, ale tyto normy nejsou výlučně určeny pro digitální rozhlas. Tím se liší od norem

první skupily, které jsou od svého počátku spjaty s konkrétní technologií (jako jsou třeba všechny normy týkající se RDS-TMC).

Předmětem prací je protokol TPEG ve všech svých modifikacích a postupně rozšiřovaný o vymoženosti nejnovější technologie XML.

- CEN ISO/TS 18234-1 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávání označovacím jazykem s možností rozšíření expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 1 : Úvod, typy společných dat a **tpegML**.

Přijata.

- CEN ISO/TS 18234-2 Dopravní a cestovní informace (TTI) –TTI prostřednictvím datových proudů expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 2: Syntax, sématika a rámcová struktura (**SSF**).

Přijata.

- CEN ISO/TS 18234-3 Dopravní a cestovní informace (TTI) –TTI prostřednictvím datových proudů expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 3: Aplikace služeb a informační sítě (**SNI**)

Přijata.

- CEN ISO/TS 18234-4 Dopravní a cestovní informace (TTI) –Zprávy TTI předávané označovacím jazykem s možností rozšíření expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 4: **tpeg-rtmML (RTM)**

Přijata.

- CEN ISO/TS 18234-5 Dopravní a cestovní informace (TTI) –Zprávy TTI předávané označovacím jazykem s možností rozšíření expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 5: **tpeg-ptiML**

Přijata.

- CEN ISO/TS 18234-6 Dopravní a cestovní informace (TTI) –Toky dat TTI předávané pomocí expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 6: Užití odkazu na polohu (**tpeg-Loc**)

Přijata.

Těchto 6 výše uvedených norem bylo původně určeno pro TTI předávané prostřednictvím digitálního rozhlasu.

- CEN ISO/TS 24530-1 Dopravní a cestovní informace (TTI) – TTI předávané rozšiřitelným označovacím jazykem (XML) expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 1: Úvod, typy společných dat a **tpegLM**.

Přijata.

- CEN ISO/TS 24530-2 Dopravní a cestovní informace (TTI) – TTI předávané rozšiřitelným označovacím jazykem (XML) expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 2: **tpeg-locML**

Přijata.

- CEN ISO/TS 24530-3 Dopravní a cestovní informace (TTI) – TTI předávané rozšiřitelným označovacím jazykem (XML) expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 3: **tpeg-rtmML**

Přijata.

- CEN ISO/TS 24530-4 Dopravní a cestovní informace (TTI) – TTI předávané rozšiřitelným označovacím jazykem (XML) expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 4: **tpeg-ptiML**

Přijata.

Tyto čtyři novější normy interpretují prvky jazyka XML do TPEG protokolu a odpoutávají se od digitálního rozhlasového vysílání (DAB) jakožto výlučné platformy pro přenos dat.

Kromě toho jsou ve stádiu příprav následující dvě normy:

- CEN ISO prTS 24530-5 Dopravní a cestovní informace (TTI) – TTI předávané rozšiřitelným označovacím jazykem (XML) expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 5: **tpeg-pkiML** – Informace pro parkování

Ve stádiu příprav.

- CEN ISO prTS 24530-6 Dopravní a cestovní informace (TTI) – TTI předávané rozšiřitelným označovacím jazykem (XML) expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 6: **tpeg-cttML** – Informace o kongescích a době trvání cesty.

Odevzdána k připomínkám.

Jak je z počtu výše uvedených norem zřejmé, jedná se skupinu s nejrychlejším tempem inovací ve WG4 a tomu odpovídá i počet mítingů : Ženeva 18-19 ledna 2005, Brusel 11-12 dubna 2005, Mnichov 25-26 dubna 2005 a opět Ženeva 14-15 června 2005 a 4-5 října 2005.

Kromě těchto materiálů jsem posuzoval ještě dva dokumenty **ISO FDIS**, a to

- ISO/FDIS 14827-1 Transport Information and control systems – Data interfaces between centres for transport information and control systems – Part 1 – Message definition requirements.

Final draft.

- ISO/FDIS 14827-2 Transport Information and control systems – Data interfaces between centres for transport information and control systems – Part 2 – Datex – ASN

Final draft.

Tyto dvě aktuální normy jsem po poradě s kolegy doporučil ke schválení, protože jsme k nim neměli zásadní připomínky. Materiály naleznou uplatnění např. při systémových řešeních dopravně informačních center, kde použití pravidel pro výměnu dat uvedených v těchto materiálech podpoří uplatnění interoperability pro aplikace více dodavatelů. Slovník DATEX se pro tyto účely ukazuje jako velmi vhodný základ – výměna informací na Dopravně informačním centru Praha, Na bojišti 5 (realizace 2005, několik týdnů před posuzováním těchto norem) byla realizována na základě:

ENV 13777:2000 DATEX specifications for data exchange between traffic and travel information centres (version 1.2a).

Hlasování k těmto normám by mělo proběhnout právě v těchto dnech.

Praha 17.11.2005

Ing. Jiří Štefan